

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΟΛΥΤΕΧΝΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ARC_E407	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	7 ^ο , 9 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΟ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων	4	4	
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
<i>Υποβάθρου , Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική, Αγγλική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.upatras.gr/courses/ARCH524/		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης

και Παράρτημα Β

- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Το μάθημα έχει στόχο να παράσχει στους φοιτητές θεωρητική γνώση και πρακτικές δεξιότητες σε βασικές περιοχές σχεδιασμού και οργάνωσης εκθέσεων, καθώς και κριτική κατανόηση της σύγχρονης μουσειακής σκέψης και κύριων ζητημάτων μουσειακής πολιτικής, σε συνάρτηση με το μεταβαλλόμενο κοινωνικό και πολιτιστικό πλαίσιο, ώστε να τα εντάξουν δημιουργικά στο επαγγελματικό περιβάλλον τους (βλ. «Περιεχόμενο Μαθήματος» στη συνέχεια).

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / η φοιτήτρια θα είναι σε θέση να:

- Έχει γνώση της εξέλιξης των ιδεών σχετικά με τις εκθεσιακές πρακτικές ώστε να αναπτύξει βαθύτερη κατανόηση του σύγχρονου εκθεσιακού σχεδιασμού.
- Έχει ικανότητα να εφαρμόσει θεωρητική κατανόηση και πρακτικές δεξιότητες σε διαδικασίες δημιουργίας εκθέσεων, από τη σύνταξη μουσειολογικής-μουσειογραφικής μελέτης μέχρι τη χρήση και τον αντίκτυπο των ερμηνευτικών τεχνικών και το σχεδιασμό των «γραφιστικών αντικειμένων» για την αποτελεσματική επικοινωνία με τους επισκέπτες.

- Έχει ικανότητα να διακρίνει διαφορετικές ερμηνευτικές προσεγγίσεις και σχεδιαστικές λύσεις σε συνάρτηση με συγκεκριμένες προδιαγραφές και στόχους.
- Γνωρίζει τις αρχές σύνταξης μουσειολογικών-μουσειογραφικών προγραμμάτων και μελετών.
- Έχει κριτική κατανόηση κύριων προκλήσεων στη σύγχρονη μουσειακή και εν γένει πολιτιστική πολιτική και πρακτική, συμπεριλαμβανομένων ζητημάτων αναπαράστασης του παρελθόντος, ιστορίας και μνήμης, άυλης κληρονομιάς, καθώς και ηθικών ζητημάτων που αντιμετωπίζουν σήμερα τα μουσεία και των συνεπειών τους για το χώρο και την έκθεση.
- Επιδεικνύει ενεργή κατανόηση του τρόπου που θεωρητικές ιδέες από διαφορετικά πεδία, όπως η γνωσιακή επιστήμη, η ιστορία, η παιδαγωγική και το μάρκετινγκ, επηρεάζουν τις σύγχρονες εκθεσιακές στρατηγικές.
- Χρησιμοποιεί τη μεθοδολογία της συγκριτικής προσέγγισης σε πραγματικές περιπτώσεις μουσείων για να ερμηνεύσει πώς τα μουσεία επικοινωνούν μέσω του εκθεσιακού σχεδιασμού.
- Έχει αποκτήσει εμπειρία από επικοινωνία με αρχιτέκτονες και άλλους επαγγελματίες των μουσείων και από επισκέψεις σε μουσεία/εκθέσεις.
- Συνεργάζεται με τους συμφοιτητές/τις συμφοιτήτριες του/της για την πραγματοποίηση αυτόνομης έρευνας και πιθανόν έρευνας πεδίου ή υλοποίησης μελέτης (project), ώστε να εφαρμόσει θεωρητική κατανόηση και πρακτικές δεξιότητες σε διαδικασίες σχεδιασμού εκθέσεων, και να δημιουργήσει πρωτότυπη σκέψη και έρευνα διαστάσεων του μαθήματος· ή για να αναλύσουν κριτικά μια πραγματική μελέτη περίπτωσης και να προτείνουν εναλλακτικές λύσεις σχετικά με ζητήματα χώρου, ερμηνείας και επικοινωνίας, σε συνάρτηση με συγκεκριμένους στόχους.
- Έχει ικανότητα για αυτόνομη μάθηση και παράλληλα για ομαδική εργασία, μέσω του συνδυασμού διαφορετικών διδακτικών μεθόδων που χρησιμοποιούνται στο μάθημα.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

*Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών*

*Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης*

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Επικοινωνιακές δεξιότητες
- Ικανότητα κριτικής σκέψης

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Τα μουσεία ανήκουν στα κτήρια-σύμβολα των αρχών του 21ου αιώνα, τόσο για την αρχιτεκτονική ετερογένειά τους, όσο και για το εύρος των πολιτιστικών στόχων που υπηρετούν. Φιλοδοξούν να αποτελέσουν χώρους συνδεδεμένους με τη κοινωνική διαφορετικότητα και την πολιτιστική καινοτομία, οι οποίοι πειραματίζονται με νέους τρόπους παρουσίασης της τέχνης και της πολιτιστικής κληρονομιάς και, παράλληλα, χώρους συνάντησης και κοινωνικοποίησης.

Το μάθημα εστιάζει στη σύγχρονη πραγματικότητα και στοχεύει στην θεωρητική και πρακτική γνώση ζητημάτων σχεδιασμού και οργάνωσης εκθέσεων που εμπλέκουν ενεργά τους επισκέπτες τους. Ενσωματώνοντας και διευρύνοντας τις βασικές αποκτηθείσες γνώσεις στο πεδίο των μουσείων, εξετάζει τον πειραματισμό και την ετερογένεια στον εκθεσιακό σχεδιασμό του 20ού αιώνα και των αρχών του 21ου, συζητά πρόσφατες αλλαγές στις επιμελητικές πρακτικές, και στρέφει την προσοχή σε αναδυόμενες προκλήσεις και στις χωρικές και εκθεσιακές συνέπειές τους – όπως η ανασυγκρότηση μουσειακών συλλογών, η εκ νέου παρουσίαση ιστοριών και ταυτοτήτων, η αναπαράσταση των άυλων διαστάσεων του παρελθόντος και του παρόντος, ζητήματα μουσειακής ηθικής. Εισάγει τους φοιτητές σε βασικές περιοχές του εκθεσιακού σχεδιασμού, συμπεριλαμβανομένων της ανάπτυξης της εκθεσιακής αφήγησης, της σχέσης μουσειολογικής και μουσειογραφικής μελέτης, του ερμηνευτικού και του γραφιστικού σχεδιασμού, των αρχών και των στρατηγικών φωτισμού.

Το μάθημα διερευνά θεωρητικές προσεγγίσεις και πρακτικά ζητήματα όπως αντανakλώνται στην ελληνική και τη διεθνή έρευνα και εμπειρία, και, δίνοντας έμφαση σε συγκεκριμένες περιπτώσεις διαφορετικών ειδών μουσείων, συνδέει και συζητά με συνθετικό τρόπο διαφορετικά θέματα του συγκεκριμένου πεδίου.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο</p>													
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<p>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία και την Επικοινωνία με τους φοιτητές. Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class.</p>													
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="678 1314 1011 1375">Δραστηριότητα</th> <th data-bbox="1011 1314 1347 1375">Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="678 1375 1011 1431">Διαλέξεις</td> <td data-bbox="1011 1375 1347 1431">26</td> </tr> <tr> <td data-bbox="678 1431 1011 1507">Σεμινάρια - Εκπαιδευτικές επισκέψεις</td> <td data-bbox="1011 1431 1347 1507">10</td> </tr> <tr> <td data-bbox="678 1507 1011 1568">Παρουσιάσεις - Συζητήσεις- Διορθώσεις</td> <td data-bbox="1011 1507 1347 1568">24</td> </tr> <tr> <td data-bbox="678 1568 1011 1686">Αυτοτελής μελέτη - Βιβλιογραφική έρευνα - Εκπόνηση εργασίας και τελική παρουσίασή της</td> <td data-bbox="1011 1568 1347 1686">40</td> </tr> <tr> <td data-bbox="678 1686 1011 1776">Σύνολο Μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)</td> <td data-bbox="1011 1686 1347 1776">100</td> </tr> </tbody> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	26	Σεμινάρια - Εκπαιδευτικές επισκέψεις	10	Παρουσιάσεις - Συζητήσεις- Διορθώσεις	24	Αυτοτελής μελέτη - Βιβλιογραφική έρευνα - Εκπόνηση εργασίας και τελική παρουσίασή της	40	Σύνολο Μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	100	
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου													
Διαλέξεις	26													
Σεμινάρια - Εκπαιδευτικές επισκέψεις	10													
Παρουσιάσεις - Συζητήσεις- Διορθώσεις	24													
Αυτοτελής μελέτη - Βιβλιογραφική έρευνα - Εκπόνηση εργασίας και τελική παρουσίασή της	40													
Σύνολο Μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	100													

<p style="text-align: center;">ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p> <p>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Γλώσσα Αξιολόγησης: Ελληνική, Αγγλική</p> <p>Εκπόνηση εργασίας.</p> <p>Συνεκτιμάται η συμμετοχή στο μάθημα – διαλέξεις, σεμινάρια, ενδιάμεσες παρουσιάσεις, και η τελική υποστήριξη της εργασίας.</p> <p>Η διαδικασία και τα κριτήρια αξιολόγησης παρουσιάζονται στους φοιτητές κατά το πρώτο μάθημα. Είναι επίσης διαθέσιμα στην ιστοσελίδα του μαθήματος καθόλη τη διάρκεια του εξαμήνου.</p>
---	--

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>-Προτεινόμενη Βιβλιογραφία :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ambrose, T. and Paine, C., 2012. <i>Museum basics</i>. 3rd ed. London: Routledge. - Basso Peressut, L., 2012. Envisioning 21st century museums for transnational societies. In: L.Basso Peressut and C. Pozzi, eds. <i>Museums in an age of migrations. Questions, challenges, perspectives</i>. Milan: Politecnico di Milano. pp. 19–54. Διαθέσιμο στο: http://www.mela-project.polimi.it/publications/845.htm. - Basso Peressut, L., Lanz, F. and Postiglione, G. (eds.), 2013. <i>European museums in the 21st century: Setting the framework</i>. Vol. 1–3. Milan: Politecnico di Milano. - Basu, P., 2007. The Labyrinthine Aesthetic in Contemporary Museum Design. In: Sh. Macdonald and P. Basu (eds.), <i>Exhibition Experiments</i>, Malden; Oxford: Blackwell Publishing. pp. 47–70. - Biehl-Missal, B. and vom Lehn, D., 2015. Aesthetics and atmosphere in museums: A critical marketing perspective. In: M. Henning (ed.), <i>The International handbooks of museum studies: Museum media</i>. Chichester: Wiley-Blackwell. pp. 235–258. - Bjerregaard, P. 2015. Dissolving Objects: Museums, Atmosphere and the Creation of Presence, <i>Emotion, Space and Society</i> 15, 2015, pp.74-81. - Black, G., 2009. <i>Το ελκυστικό μουσείο. Μουσεία και επισκέπτες</i>. Αθήνα: Πολιτιστικό Ίδρυμα Ομίλου Πειραιώς. - Γκαζή, Α. και Νικηφορίδου, Α., 2005. Κείμενα για μουσεία και εκθέσεις. Σημασία, μεθοδολογία, μελέτη περίπτωσης. <i>Μουσειολογία</i>, 2, σσ.2-50. http://museology.ct.aegean.gr/articles/2007127115655.pdf - Cuttle, C., 2007. <i>Light for art's sake: Lighting for artworks and museum displays</i>. Oxford: Butterworth Heinemann. - Dernie D., 2007. <i>Exhibition design</i>. London: Laurence King Publishing. - <i>Gallery text at the V&A</i>, Διαθέσιμο στο: https://www.vam.ac.uk/_data/assets/pdf_file/0009/238077/Gallery-Text-at-the-V-and-A-Ten-Point-Guide-Aug-2013.pdf - Grey, A. – Gardon, T. and Booth, C., 2006, <i>Saying it Differently. A handbook for museums refreshing their display</i>, London, London Museums Hub. - Hughes, Ph., 2010. <i>Exhibition design</i>. London: Laurence King. - Κολιόπουλος, Δ., 2017. <i>Η Διδακτική προσέγγιση του Μουσείου Φυσικών Επιστημών</i>. Αθήνα: Μεταίχιμο. - Kotler, N.G., Kotler, Ph. and Kotler, W.I., 2008. <i>Museum Marketing and Strategy</i>. 2nd ed. San Francisco: Jossey-Bass. pp. 317–321. - Κώδικας Δεοντολογίας του ICOM για τα Μουσεία. Διαθέσιμο στο: http://icom-greece.mini.icom.museum/wp-content/uploads/sites/38/2018/12/code-of-ethics_GR_01.pdf - Levent, N. and Pascual-Leone, A. (eds.), 2014. <i>The multisensory museum: cross-disciplinary perspectives on touch, sound, smell, memory, and space</i>. Lanham: Rowman & Littlefield. - Lord, B. and Lord, G.D. (eds.), 2002. <i>The manual of museum exhibitions</i>, Walnut Creek: AltaMira Press. - Macdonald, Sh. (επιμ.), 2012. <i>Μουσείο και μουσειακές σπουδές. Ένας πλήρης οδηγός</i>. Αθήνα: Πολιτιστικό Ίδρυμα Ομίλου Πειραιώς. - Macdonald, S. 2010. Η ιστορία ως κοινωνικό ζήτημα: ερμηνεύοντας τη «δύσκολη» κληρονομιά, <i>Τετράδια Μουσειολογίας</i>, 7, σσ.14-22. - MacLeod, S., Hale, J., Austin, T. and Ho, O. (eds.), 2018. <i>The Future of Museum and Gallery Design</i>. London: Routledge. - Monti, F. and Keene, S., 2013. <i>Museums and silent objects: Designing effective exhibitions</i>. Farnham: Ashgate. - Mouliou, M. 2008. Museum representations of the classical past in post-war Greece; A critical analysis. In: D. Damaskos and D. Plantzos (eds.), <i>A Singular Antiquity. Archaeology and Hellenic Identity in twentieth-century</i>
--

- Greece, Athens, pp.83-109.
- Μούλιου, Μ., 2015. Το μουσείο ως ποιότητα, εμπειρία, αστικό σύμβολο και ήπια δύναμη. Παραδείγματα από τη διεθνή και εγχώρια μουσειακή πρακτική. Στο: Γ. Πούλιος κ.ά (επιμ.), *Πολιτισμική διαχείριση, τοπική κοινωνία και βιώσιμη ανάπτυξη*. [ηλεκτρονικό βιβλίο] Αθήνα: Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. Κεφ 4. Διαθέσιμο στο: <http://hdl.handle.net/11419/2388>
 - *Μουσεία σε Μνημεία: Μια Πρόκληση*. 2008. Ημερίδα, Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο, 25 Απριλίου 2002. [Μικρά Μουσειολογικά 2]. Αθήνα: Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο, Υπουργείο Πολιτισμού.
 - «Μουσεία πόλεων τον 21^ο αιώνα - Σχεδιάζοντας το Μουσείο της πόλης του Βόλου», 2006, *Εν Βόλω*, τεύχος 22.
 - Οικονομίδου-Μπότσιου, Φ. (επιμ.), 2009. *Ανθρωποι και Αντικείμενα: Σχέσεις ζωής*. Θεσσαλονίκη: ΛΕΜΜΘ-ΥΠΠΟ.
 - Οικονόμου, Α., 2014. *Υλικός Πολιτισμός: Θεωρία, Μεθοδολογία, Αξιοποίηση*. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.
 - Pallasmaa, J., 2016. The sixth sense. The meaning of atmosphere and mood. *Architectural Design*, 244, pp. 126-133.
 - Piehl, J., 2021. *Graphic Design in Museum Exhibitions*. London: Routledge.
 - Πεπονής, Γ., 1997. *Χωρογραφίες*. Αθήνα: Εκδόσεις Αλεξάνδρεια.
 - Ravelli, L.J., 2006. *Museum texts. Communication frameworks*. London; New York: Routledge.
 - Σαλή, Τ., 2006. *Μουσειολογία*. Τόμος 1 και 2. Αθήνα: Μεταίχιμο.
 - Serell, B., 2015. *Exhibit Labels: An interpretative approach*. 2nd ed. Lanham: Rowman & Littlefield.
 - Schielke, Th., 2020. Interpreting Art with Light: Museum Lighting between Objectivity and Hyperrealism, *LEUKOS*, 16:1, 7-24, DOI: 10.1080/15502724.2018.1530123
 - Τζώνος, Π., 2013. *Μουσείο και Μουσειακή Έκθεση*. Θεσσαλονίκη: Εντευκτήριο.
 - Tzortzi, K., 2017. Museum architectures for embodied experience. *Museum Management and Curatorship*, 32 (5), pp. 491–508.
 - Τζώρτζη, Κ., 2010. Ανθρώπινα κατάλοιπα ως μουσειακά εκθέματα: νέες τάσεις στην εκθεσιακή πρακτική και επικοινωνιακή πολιτική, *Αρχαιολογία και Τέχνες*, Δεκέμβριος, 117, σσ.69-77.
 - Τζώρτζη, Κ., 2013. *Ο Χώρος στο Μουσείο. Η Αρχιτεκτονική Συναντά τη Μουσειολογία*. Αθήνα: Πολιτιστικό Ίδρυμα Ομίλου Πειραιώς.
 - Τσαγκρασούλης, Α., 2015. *Φυσικός Φωτισμός*. [ηλεκτρ. βιβλ.] Αθήνα: Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. Διαθέσιμο στο: <http://hdl.handle.net/11419/6436>
 - Χουρμουζιάδη, Α., 2006. *Το Ελληνικό Αρχαιολογικό Μουσείο. Ο Εκθέτης, το Έκθεμα, ο Επισκέπτης*. Θεσσαλονίκη: Βάνιας.
 - Witcomb, A., 2015. Toward a pedagogy of feeling: Understanding how museums create a space for cross-cultural encounters. In: A. Witcomb and K. Message (eds.), *The International handbooks of museum Studies: Museum theory*. Chichester: Wiley-Blackwell. pp. 321–344.
 - Whitehead, C., 2016. How to analyze museum display: script, text, narrative. *CoHERE Critical Archive*. Διαθέσιμο στο: <https://digitalcultures.ncl.ac.uk/cohere/wordpress/wp-content/uploads/2016/10/WP1-CAT-1.1.pdf>